

Minister
Sprawiedliwości

Przewodniczący
Międzyresortowego Zespołu
ds. przywracania praworządności
oraz porządku konstytucyjnego

Warszawa, dnia 24 kwietnia 2024 r.

**Pierwsze sprawozdanie z prac
Międzyresortowego Zespołu
ds. przywracania praworządności
oraz porządku konstytucyjnego
za pierwsze 3 miesiące działania**

I. Wstęp i informacje ogólne

Niniejsze Sprawozdanie zostało sporządzone przez Przewodniczącego Międzyresortowego Zespołu ds. przywracania praworządności oraz porządku konstytucyjnego (dalej: „Przewodniczący”) na podstawie § 14 w zw. z § 9 ust. 1 i 2 Zarządzenia nr 652 Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie Międzyresortowego Zespołu do spraw przywracania praworządności oraz porządku konstytucyjnego¹ (dalej: „Zarządzenie”), w oparciu o materiały pochodzące ze posiedzeń zespołu, które odbyły się na przestrzeni pierwszych trzech miesięcy (od 13 grudnia 2023 r. do 13 marca 2024 r.). Kolejny raport zostanie przygotowany za okres do 30 czerwca 2024 r.

Do zadań Międzyresortowego Zespołu ds. przywracania praworządności oraz porządku konstytucyjnego (dalej: „Zespół”) należy przede wszystkim identyfikacja obszarów i analiza zagadnień związanych z przywracaniem praworządności oraz porządku konstytucyjnego w Polsce, a także proponowanie, analizowanie i opiniowanie działań, w szczególności legislacyjnych w tym zakresie.

Co istotne, w pracach Zespołu biorą udział nie tylko przedstawiciele Ministerstw właściwych w obszarze tematycznym będącym przedmiotem prac zespołu, ale także eksperci i przedstawiciele organów, organizacji, instytucji lub innych podmiotów działających na rzecz przywrócenia praworządności.

Jest to pierwsze Sprawozdanie przedstawiane przez Przewodniczącego. Prezentuje on działalność Zespołu w okresie sprawozdawczym. Zawiera informacje na temat liczby posiedzeń Zespołu w okresie sprawozdawczym, zadań zrealizowanych przez Zespół w okresie sprawozdawczym, zadań Zespołu przewidzianych na kolejny okres sprawozdawczy ze wskazaniem wstępnego harmonogramu ich realizacji oraz wnioskach i rekomendacjach w obszarze działalności Zespołu.

II. Liczba posiedzeń Zespołu w okresie sprawozdawczym

W okresie pierwszych trzech miesięcy (od 13 grudnia 2023 r. do 13 marca 2024 r.) działania Zespołu odbyło się 6 posiedzeń Zespołu. Miały one miejsce w dniach: 9 stycznia 2024 r.,

---

¹ Dz. Urz. RP z 2023 r., poz. 1384.

16 stycznia 2024 r., 23 stycznia 2024 r., 6 lutego 2024 r., 15 lutego 2024 r. oraz 27 lutego 2024 r.

III. Zadania zrealizowane przez Zespół w okresie sprawozdawczym

Pierwsze posiedzenie odbyło się w dniu 9 stycznia 2024 r. i miało charakter organizacyjno-techniczny. Podczas obrad uczestnicy omówili zasady funkcjonowania Zespołu, ustalili priorytety jego działania oraz najbliższe plany legislacyjne zmierzające do przywrócenia praworządności i ładu konstytucyjnego w naszym kraju. Tematem posiedzenia były także postępowania dotyczące praworządności prowadzone przez Europejski Trybunał Praw Człowieka i Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Drugie posiedzenie Zespołu miało miejsce 16 stycznia 2024 r. Było ono poświęcone zaprezentowanej przez Ministerstwo Sprawiedliwości nowelizacji ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa. W posiedzeniu wzięli także udział przedstawiciele organizacji pozarządowych, które w ostatnich latach pracowały nad projektami zmian mającymi na celu przywrócenie konstytucyjnego znaczenia KRS.

W dniu 23 stycznia 2024 r. odbyło się trzecie posiedzenie Zespołu. Było poświęcone w pierwszej kolejności kwestii wyboru sędziego do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu. Omówiono propozycje krajowych procedur oraz składu Zespołu ds. wyłaniania kandydatów. Uczestnicy posiedzenia podkreślili konieczność zmiany trybu wyboru, tak, aby procedura ta była transparentna i rzetelna. Ministerstwo Sprawiedliwości oraz przedstawiciel Ministerstwa Spraw Zagranicznych zadeklarowali wolę współpracy nad nowelizacją zarządzenia MSZ z 2012 roku, w sprawie powołania Zespołu do spraw wyłonienia kandydatów na urząd sędziego ETPC.

W drugiej kolejności zaprezentowano proponowane zmiany legislacyjne w ustawie Prawo o ustroju sądów powszechnych. Wskazano, że resort sprawiedliwości pracuje nad tym dwutorowo: z jednej strony analizowane są ustawy dotyczące najpilniejszych kwestii (przepisów wprowadzonych tzw. ustawą kagańcową), z drugiej prowadzone są prace nad całościową reformą ustroju sądownictwa. Swoje propozycje zaprezentowali również przedstawiciele stowarzyszeń sędziowskich. Część postulatów dotyczyła

zaprezentowanego w ostatnim czasie projektu ustawy o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa.

Czwarte posiedzenie miało miejsce w dniu 6 lutego 2024 r. Tematem obrad były postępowania aktualnie toczące się przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka i Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej, przegląd stanowisk rządu w poszczególnych sprawach dotyczących praworządności. Większość tych stanowisk albo została zmieniona albo była w trakcie zmiany. Przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka zawisto 492 takich spraw. Dotyczą one m.in. orzeczeń wydanych z udziałem osób, które nie posiadają statusu sędziów, postępowań dyscyplinarnych i immunitetowych rozstrzyganych przez Izbę Odpowiedzialności Zawodowej SN, skarg wnoszonych przez prokuratorów, adwokatów, radców prawnych i notariuszy w sprawach dyscyplinarnych i immunitetowych, obowiązku przejścia w stan spoczynku czy publikacji oświadczeń majątkowych a także inne związane np. ze składem Trybunału Konstytucyjnego. Rewizja stanowisk dotyczy również spraw związanych z osobami LGBT, Gostynina, migracyjnymi i więziennymi. Sprawy przed TSUE dotyczą wieku przejścia sędziów w stan spoczynku, systemu odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów, Izby Dyscyplinarnej. Przedstawiono również założenia nowego konkursu na sędziego ETPC. Konkurs ma być oparty na transparentnych kryteriach. Odbędzie się około czerwca 2024 r. Ogłoszenie o konkursie powinno dotrzeć jak najszerzej. Kryteria konkursu wypracuje Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele organizacji pozarządowych, stowarzyszeń sędziowskich oraz samorządów prawniczych.

Piąte posiedzenie odbyło się w dniu 15 lutego 2024 r. Tematem było przedstawienie i omówienie planu działania rządu w kontekście zakończenia procedury naruszenia praworządności z art. 7 Traktatu o Unii Europejskiej. Plan miał zostać przedstawiony następnie w dniu 20 lutego 2024 r. na spotkaniu Rady Europejskiej. Zgodnie z planem działania przygotowany ma być projekt ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, Sądzie Najwyższym, sądach powszechnych, prawo o prokuraturze. Ma być przygotowana regulacja kompleksowa dotycząca KRS oraz statusu nieprawidłowo powołanych na stanowiska sędziowskie osób. W odniesieniu do ustawy o Sądzie Najwyższym projekt

ustawy odniesie się do dwóch nowych izb Sądu Najwyższego, które zostały utworzone w sposób niezgodny ze standardami międzynarodowymi. Rozwiązana zostanie także instytucja skargi nadzwyczajnej oraz obecność tzw. neo-sędziów w Sądzie Najwyższym. Kolejną kwestią jest przygotowanie projektu ustawy o Trybunale Konstytucyjnym - projekt został przygotowany przez organy pozarządowe. W odniesieniu do reformy sądownictwa powszechnego wskazano na dwie grupy rozwiązań dotyczących ustawy kagańcowej, delegacji ministerialnych sędziów do wyższych instancji oraz testu prezydenckiego. Projekt ustawy o prokuraturze ma na celu odpolitycznienie prokuratury poprzez rozdzielenie funkcji Prokuratora Generalnego i Ministra Sprawiedliwości. Ma zostać również przygotowana ustawa o wykonywaniu wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, która usprawni procedurę wykonywania, wskaże obowiązki władzy publicznej oraz odpowiednie terminy. Wskazano także, że w dniu posiedzenia doszło do powołania rzeczników dyscyplinarnych ad hoc do około 25 postępowań dyscyplinarnych, które mają zostać przejęte przez nich przejęte. Wskazano również, że jak najbardziej celowe w zakresie uregulowania statusu neosędziów będzie skonsultowanie się z Komisją Wenecką. Ta sytuacja była różna w różnych krajach a Polska zaproponuje nowatorskie rozwiązanie. Dyskusja z udziałem przedstawicieli organizacji pozarządowych, stowarzyszeń sędziowskich i samorządów prawniczych dotyczyła kwestii zakresu reformy dotyczącej sądownictwa powszechnego na obecnym etapie.

W dniu 27 lutego 2024 r. odbyło się szóste posiedzenie Zespołu poświęcone założeniom reformy prawa o ustroju sądów powszechnych. Mają być dwuetapowe. Najpierw ma być rozwiązanie pomostowe (uzdrowienie delegacji ministerialnych do sądów wyższej instancji, odtworzenie samorządu sędziowskiego, etc.). Ustawa pomostowa odwołuje się do obecnej struktury – prawa o ustroju sądów powszechnych. To jak będzie wyglądać ustawa docelowa zależy od tego jak zostanie zaprojektowana. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele organizacji pozarządowych, stowarzyszeń sędziowskich oraz samorządów prawniczych.

- IV. Zadania Zespołu przewidziane na kolejny okres sprawozdawczy ze wskazaniem wstępnego harmonogramu ich realizacji

Kolejne zadania Zespołu przewidziane w okresie do 30 czerwca 2024 r. obejmują po pierwsze analizę sposobu uregulowania statusu osób powołanych w sposób nieprawidłowy na stanowiska sędziowskie. Siódme posiedzenie zostało zaplanowane z udziałem ODIHR na dzień 19 marca 2024 r. Celem ma być poznanie międzynarodowych standardów oraz doświadczeń państw, które dokonywały już autoryzacji sędziów. Ósme posiedzenie ma dotyczyć reformy Sądu Najwyższego i odbyć się w dniu 29 kwietnia 2024 r. Dziewiąte posiedzenie zostało zaplanowane również z udziałem ODIHR na dzień 29 maja 2024 r. Ma dotyczyć skutków orzeczeń wydanych przez osoby nieprawidłowo powołane na stanowiska sędziowskie.

V. Wnioski i rekomendacje w obszarze działalności Zespołu.

Konieczna jest lepsza komunikacja na temat działalności Zespołu. Powinna powstać odpowiednia zakładka na stronie poświęcona Zespołowi tak by każdy mógł do niej zajrzeć i dowiedzieć się o działalności Zespołu. Ma to istotne znaczenie z perspektywy pokazania społeczeństwu nad jakimi tematami pracuje Zespół i czym się zajmuje.

Istotne jest również uwzględnienie jak najszerszej reprezentacji ekspertów, organizacji pozarządowych oraz samorządów sędziowskich i prawniczych – otwartość i transparentność działań Zespołu powinna być widoczna również w sferze szerokiego wachlarza poglądów reprezentowanego w czasie posiedzeń.